

Η παραλία της Πάτρας όπου πλοία κάθε λογής περιμένουν τη φόρτωση της σταφίδας. Μεγάλοι αγοραστές ήταν οι Άγγλοι κυριοί και κατά δεύτερο λόγο οι Αμερικανοί, Καναδοί, Ολλανδοί κ.ά.

«Αχαία Κλάους», άποψη του «υπερσύγχρονου» εργοστασίου οινόπνευτος του οποίου το μέγεθος μαρτυρά την οικονομική και βιομηχανική σημασία.

Η ΠΑΤΡΑ

Η Πάτρα υπήρξε, γύρω στα 1900, σημαντικό εμπορικό λιμάνι και κοσμοπολίτικο κέντρο, με οικονομική ακμή στην οποία χρωστά και τα τόσο όμορφα κτίρια της.

Όμως, υπήρξε και μεγάλο βιομηχανικό κέντρο: Εδώ ιδρύθηκε, το 1857, η πρώτη οινόπνευτική βιομηχανία, ως ανώνυμη εταιρεία. Στο τέλος του

19ου αιώνα λειτουργούσαν στην Πάτρα τρία εργοστάσια οινόπνευτος: «Αχαία» (εικ. 1,2), «Αμβουργερ» και Κ. Σιψιόμου. Στη Διεθνή Έκθεση Παρισίων του 1900, η βιομηχανία των Πατρών απέσπασε δεκαοκτώ βραβεία από τα οποία τα έξι ήταν για βιομηχανίες ποτών. Άλλα πέντε ήταν για σταφίδες, που αποτελούσαν το κύριο εξαγωγικό εμπόρευμα των Πατρών (εικ. 3). Αλλά η Πάτρα είχε και άλλες σημαντικές βιομηχανίες, όπως εκείνη που

ίδρυσε ο Ευάγγελος Λαδόπουλος, τη μεγαλύτερη χαρτοβιομηχανία της εποχής, καθώς και αλευρόμυλους, κλωστήρια κ.ά.

Η τεχνολογία των εργοστασίων των Πατρών ήταν «σύγχρονη», μας και η πόλη ανθούσε οικονομικά. Έτσι, το 1896, διαφημίζεται το «ατμοκίνητο» εργοστάσιο κηροπλαστικής και ζαχαροπλαστικής του Φωτίου Αγγελόπουλου με προϊόντα εφάμιλλα του τελευταίου ευρωπαϊκού!

Τεχνολογική πρόοδος = βιομηχανική άνοδος

Τα νηματοουργεία (από τις πρώτες «βιομηχανίες») και οι άλλες βιομηχανίες, για να δουλεύουν χρειάζονται μηχανές καλοφτιαγμένες με μεταλλικά μέρη κατασκευασμένα με μεγάλη ακρίβεια. Η «ιστορία της τεχνικής» του 18ου αιώνα μας βοηθά να καταλάβουμε το πως πραγματοποιήθηκε η πρόοδος στον τομέα της βιομηχανίας. Ανάμεσα στα 1760 και 1830, πολλές καινοτομίες συνδεμένες με τη βιομηχανία έπαιξαν πρωταρχικό ρόλο στην εξέλιξη της. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η ατμομηχανή του Βάττι που βασίστηκε

στη μηχανή του Ουίλκινσον, την «πρώτη βιομηχανική μηχανή» (1775) με την οποία κατασκευάζονταν και λειάνονταν κλινίδριοι και έμβολα.

Η εξέλιξη αυτή της τεχνολογίας και της βιομηχανίας παρέσδωσαν στην άνοδο τους και άλλους κλάδους όπως για παράδειγμα τα μέσα συγκοινωνίας (σιδηρόδρομος, ατμόπλοια, αυτοκίνητα κ.ά.) καθώς και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και επικοινωνίας: Στα μέσα του 19ου αιώνα (1837) ο Άγγλος Ουέτστον, ο Αλασάντ Στάνιχαϊλ και ο Αμερικανός Μόρς υπηρέσαν, ο καθένας με τη δική του συνεισφορά, οι εφευρέτες του τηλεγράφου. Αμέσως στήθηκαν καλωδία ανά τον κόσμο - το 1858 160.000 χιλιόμετρα - που συνέδεσαν μακρινές πόλεις. Το 1866 τοποθετή-

θηκε, από το γιγάντιο ατμόπλοιο Great Eastern, το πρώτο υποθαλάσσιο καλώδιο. Στο τέλος του 1876 ο Αμερικανός Μπέλλ κατόρθωσε να πραγματοποιήσει την πρώτη τηλεφωνική συνδιάλεξη.

Εφεύρεση του Γάλλου Μαρινόνι, το 1866, το κλιδρικό περιστρεφόμενο πιεστήριο έδωσε στον τύπο τη δυνατότητα να κυκλοφορούν, σε ελάχιστο χρόνο εφημερίδες σε μεγάλο αριθμό, με χαρτί τυπωμένο και από τις δύο όψεις. Η γρήγορη όμως σύνθεση των κειμένων που προσαρμόζεται στο σχήμα του κλινίδριου θα γίνει δυνατή με την εφεύρεση της λινοτύπιας το 1884-86 από τον Γερμανό μεταναστή στην Αμερική, Μέρκνενταερ, που χρηματοδοτήθηκε από την εφημερίδα New York Tribune.